

nek, végső soron közösségeink valláserkölcsei életének, testvéri összetartásának állandó gyengítői-közömbösségük, negatív példájuk által. Akik sajnálatos módon nincsenek tudatában annak, hogy hit, „mennyei kincsek”, lelki értékek nélkül szánalmasan szegény az életünk, ezek nélkül nincs igazi gazdagság, mennyiségi és minőségi, számban és hitben való gyarapodás, erősödés.

Egy megmosolyogtató, de tanulságos történet szerint: írástudatlan ember jelentkezik a meghirdetett templomszolgai állásra, de tanulatlansága miatt nem alkalmazzák. Emberünk elmegy Amerikába, s ott rövid idő alatt dúsgazdag milliomos lesz. Egy szerződés megkötésekor a nevét nem tudja aláírni, hisz analfabéta; írástudatlan. Ügyfele – ezt látva – gúnyos megjegyzést tesz: csodálom, hogy milyen sokra vitte maga az életben, de vajon mi lehetett volna magából, ha írni-olvasni is megtanul? Nagyon egyszerű: templomszolgá – válaszolta sértődöttség nélkül az újdonsült milliomos.

Anyagi szempontból nézve a dolgot: írástudatlanból – ha nem is mindig – lehet dúsgazdag milliomos, de aki lelkiekben írástudatlan, az mindenkor szegény, nagyon szegény marad. Ellenben, aki sóvárogja, és hangyaszorgalommal gyűjtögeti a lélek kincseit, az elavulhatatlan gazdagságra tesz szert, az igazán gazdag lesz. És gazdag, számban gyarapodó, de főleg hitben erősödő az a gyülekezet, amelynek ilyen tagjai vannak, Isten dicsőségét és emberek örömét szolgálva közösséget megtartó életünkkel. Ámen.

KENYÉRSZAPORÍTÁS

Mk 6,34–44

Vallásunk szentkönyvében, a Bibliában – unitárius hitfelfogásunkkal elmentésen – sok csodás leírást is találunk. Már az Ószövetségben olvashatunk a Vörös-tenger kettéválásáról, a pusztai mannahullásról, később Dánielnek és társainak az oroszlánok verméből, illetve a tüzes kemencéből való csodás megmeneküléséről, hogy csak a legismertebbeket említsem. Az Újszövetség – Jézus élettörténete, munkássága kapcsán – lépten-nyomon hozza a csodás leírásokat: borrá változtatja a vizet, testi betegeket gyógyít meg, sántáknak, bénáknak, vakoknak és süketeknek adja vissza egészségüket, s csodatételei csúcsaként halottakat támaszt fel: Jairus leányát, a naini ifjút, végül a negyednapja halott Lázárt.

A felolvasott bibliai rész is Jézus egyik csodatettéről, a csodálatos kenyérszaporításról szól, mely csodatett ötezer ember megvendégelését tette lehetővé.

Miről is van szó a történetben, illetve leírásban? Jézus a Galileai-tengeren hajózik tanítványaival. Egy csendes helyet keresnek, ahol megpihenhetnek

kissé. A parton azonban nagy sokaság várja őket. Elhajózhatnának onnan, de Jézus megszánja, és tanítani kezdi a pásztor nélküli nyájhoz hasonló tömeget. Ráfigyelve, szavain csüngve észre sem veszik, hogy későre jár az idő, lassan beesteledik. A tanítványok kérik Jézust: bocsásd el a sokaságot, hogy a környező településeken, falvakban ételmeget vegyenek maguknak. Ő azonban így válaszol: Ti adjatok nekik enni! A tanítványok nyomban számolni kezdenek, és megállapítják, hogy kb. 200 dénár értékű kenyérré lenne szükség a sokaság megvendégeléséhez. Számításaikban abból indulnak ki, hogy 1 dénáron – ami egy ember napi bére volt – 24 ember kenyéradagját lehetett megvásárolni. Eszerint több mint 4800 főre becsülték a tömeget, amelynek 200 dénár értékű kenyér sem lett volna elegendő.

Jézus kérdésére: Hány kenyereket van? – így válaszolnak: öt kenyereünk és két halunk. Ekkor Jézus megparancsolta nekik, hogy ültessenek le mindenkit a zöld füre, százas és ötvenes csoportokban. Aztán vette a kenyereket és a halakat, s feltekintve az égre, megáldotta azokat. Végül megtörte a kenyeret és átadta a tanítványoknak, hogy osszák szét a népnek, s a halakkal is hasonlóan cselekedett. Miután mind ettek és jóllaktak, 12 kosár maradékot szedtek össze. A leírás végén kiderül az is, hogy akik ettek, „ötezren voltak, csak férfiak”, az asszonyokon és gyermekeken kívül.

Márk evangéliuma leírásából kimarad egy csekélységnek tűnő mozzanat, ami Máténál és Lukácsnál is hiányzik, de amit János evangéliumában megtalálunk: az öt kenyeret és a két halat egy kisfiú ajánlja fel a sokaság megvendégelésére. Apró, jelentéktelennek látszó részlet, amit sokan nem tartanak fontosnak, de az egyik nagy író, Lloyd C. Douglas: „És köntösömre sorot vetettek” című regényében, épp ennek az apró részletnek a felhasználásával, kiemelésével teszi valóságizúvvé, közérthetővé a csodának látszó történetet. Ebben a regényben egy szemtanú meséli el a kenyérszaporítás történetét. Elmondja, hogy ott, az ötezres tömegben kezdett megéhezni. Volt nála ugyan egy kis ennivaló, kenyér és hal, de szégyellte elővenni, mert az neki is kevés volt. Ekkor emelte magasra Jézus a kisfiú által felajánlott ennivalót, tudtára adva a népnek, hogy egy gyermek meg akarja osztani eledelét mindenkivel. Aztán hálát adott Istennek a kisfiú adományáért, s apró darabokra tördelve a kenyeret, foszlányokra tépve a halat, odaadta a tanítványoknak, hogy osszák szét a népnek.

Mindenki elmosolyodott, hogy ilyen nagy tömeget úgyszólván semmivel akar megvendégetni. Ezt tette a szemtanú is, de most már nem szégyellte, hanem kibontotta elemőzsiáját, letört belőle egy darabot, és odanyújtotta a mellé állónak. Neki is volt egy kevés, de igen sokan voltak, akik semmi ételmeget nem hoztak magukkal. Mégis mindenki jóllakott azon a napon! – fejezte be a mesélő a történetet. Egy tucat kosárral szedtek össze a maradékból. Végül a szemtanú ezt kérdezi hitetlenkedő hallgatójától, a regény főhősétől: Elhiszed uram? El én! – hangzott a válasz. S azt is elhiszem, hogy ez csoda volt. Azok az önző, fukar emberek Jézus hatására adakozókká váltak.

Ez lenne – szerintem – a csodálatos kenyérszaporítás valóságízű, szabad-
elvű, unitárius értelmezése, amit bizonyára minden értelemmel vizsgálódó
ember elfogad: az önző, fukar emberek, Jézus, a jézusi szeretet hatására ada-
kozókká váltak!

Tudom, sokak számára „könnyebben” elfogadható az, hogy a testté lett
Isten, Krisztus, isteni hatalommal szaporította meg a kenyeret, könnyebb el-
fogadni szószerint a Biblia, számukra teljhatalmú tekintéllyel bíró szövegét,
könnyebb hangoztatni, hogy: így volt, mert így van megírva! És nehezebb az
értelem világánál a sorok között is olvasva, a „csodát” az önzetlenül adakozó
jézusi szeretet gyönyörű megnyilvánulásaként felfogni. A tanítványoknak is
azért tűnt lehetetlennek a hatalmas, megéhezett tömeg megvendéglése, mert
nem tudták, hogy az önzetlen, adakozó szeretet mindenre képes, általa min-
den lehetséges, s az egyszerű dolgokat is csodálatosakká változtatja.

Sokan nem tudják ezt: az önzés, maguknakvalóság, kapzsiság, anyagi-
ság börtönébe önként bezárkózott emberek, akik csak magukat látva, táplál-
va, nem részesülnek a jézusi szeretet lelkeket jóllakató csodájából. Pedig er-
re a szeretetre éhes, és ennek hiánya miatt éheznek ma is, immár a 3. évezred-
ben, az emberiség. A szeretet hiánya miatt éheznek naponta közel egymilliárd
ember, akik még kenyérből sem ehetnek annyit, hogy jóllakjanak vele. Csak
az önzetlenül adakozó jézusi szeretet lenne képes – akárcsak az ötezernek –
e milliárdnak a megvendéglésére is.

Úgy, amint azt a következő történet is példázza, mely szerint: egy helység
lakossága ínségbe jutott. A gazdagoknak volt bőven tartalékuk az előző „kö-
vér” esztendőkről, de a szegények alig tengették életüket egyik napról a má-
sikra. Egy idős bölcs ember tanácsára azonban megmozdult a gazdagok szí-
ve, s házuknál levő minden lisztjüket a pékhez vitték. Egy csapásra meg-
szűnt az éhség, jutott kenyér mindenkinek. Egyszerű történet, de megérthető
belőle, hogy senkinek sem kellene éheznie a földön, ha e világ tobzódva élő
felső tízezrei megnyitnák liszteskamráikat az éhezők előtt. Ha a jézusi sze-
retet szelíd szavára megnyílnának mindenekelőtt az önzés lakatjával konokul
bezárt szívek, hogy az evangélium áldott kovásza által Istenországa minden-
kit megalégítő kenyérévé szentüljön annyiszor önző, fukar, kicsinyes, gyarló
életünk. Tudatosítva mindenkiben azt, amit valaki gyönyörűen így fogalma-
zott meg: „A telet nem lehet kibírni tűz nélkül. Sokszor jobban kell a tűz, a
meleg, mint a betevő falat. Az életet sem lehet szeretet nélkül kibírni. Sok-
szor a kenyeret is inkább nélkülözhetjük, mint a szeretet. Ha üres a gyom-
runk, de érezzük mások szeretetét, boldogabbak vagyunk, mintha jóllakottan
senki sem törődik velünk.”(Czirják Árpád).

A szeretet-meleget árásszuk mi is minden szeretetre éhes ember, testvé-
rünk szívébe, s hiszem, hogy a mindenkit megalégítő, boldogító jézusi csoda
a mi életünkben is végbemegy. Ámen.

ORVOST A BETEGEKNEK!

Lk 5,31–32

Kissé furcsának tűnhet ugyanazt a bibliai részt hallani a mai alkalommal is a szószékről, mint az elmúlt vasárnapon, ám megnyugtatlak K.T., hogy a prédikáció nem lesz ugyanaz. Egy bibliai versre, textusra száz meg száz prédikációt lehet felépíteni, írni, hisz ahány lelkész, annyiféle elképzelés, meglátás van. Sőt, ugyanarra a textusra ugyanaz a lelkész beszédek sorozatát mondhatja el, felkészültségétől, műveltségétől, beállítottságától függően. S bár egy-egy textusra rengeteg beszédet írtak a kereszténység története alatt, arra alapozva újabb beszédek írásának korlátlan lehetősége van. Ezért nevezik a Bibliát kiapadhatatlan kincsbányának, amelyben mindig marad kiaknázatlan kincs a szellem, a lélek gazdagítására.

„Nem az egészségeseknek van szükségük az orvosra, hanem a betegeknek” – Jézus kijelentését többféle szempontból is megközelíthetjük. Az elmúlt vasárnapon a betegekre fektettem a hangsúlyt: miként adta vissza nekik Jézus lelki épségüket, egészségüket, Istenbe vetett hitüket és reménységüket, amellyel teljes, egész emberek lehettek betegségük, rokkantságuk, szenvedésük súlyos keresztje alatt roskadozva is.

A mai alkalommal közelítünk a beteg felé az orvoson, az orvos szemszögén keresztül. Czirják Árpád érseki helynök, katolikus lelkész szerint: „Sokféleképpen vélekedünk az orvosokról, valójában akkor tudnánk meg, hogy mit jelentenek számunkra, ha elesettségekben nem állnának mellénk. A jó orvos igazi emberbarát, aki ha már segíteni nem is tud, de mellettünk van, szavaival, együttérzésével bátorít, hogy elviselhessük, ami reánk mérettett. A betegágyon tudjuk meg, hogy mi a bizalom, a megértés, a ránk figyélés. Ugyanígy a kellemetlen élmény is kitörölhetetlenül megmarad emlékezetünkben. A morcos tekintet, a haragos szemvillanás, a 'kérem, ne zavarjon!' rendreutasítás elég ahhoz, hogy a beteg magába roskadjon. A megélhetés gondja, a rutin, a fáradtság az orvost is megviseli, de nem szabad eljutnia oda, hogy a szakma szemüvegén át a betegben a biológiai szervek együttesét és ne az elesett, segítségre szoruló embert lássa.” „A páciensnél sokszor alig valamivel felkészültebb orvos a bajba jutott ember képzeletében megdicsőül, csodatevő lényé válik. Az ég Istenében hinni nem tudó szkeptikus beteg a föld fehér ruhás angyalába helyezi minden hitét és bizalmát, és kezébe teszi le a jövő sorsát. (...) Az orvos receptet állít ki, és legtöbbször észre sem veszi, hogy nem a papír, hanem önmaga a recept ... Sőt ő maga a gyógyszer is, de nem olyan, amelyet a gyógyszertárak tonnaszámra ontanak, hanem egyedi, megismételhetetlen ...” Igen, a jó orvos tudatában van annak, hogy az elesett, beteg ember gyógyulást vár tőle, de annak is, hogy ő nem Isten, csak amikor a bajba jutott ember belekapaszkodik, tűnik annak. Ám azt is tudja – menthetetlen helyzetekben is – hogy ő maga gyógy-